

PENIAZE VSTUPUJUCE DO EKONOMIKY

Predaj a vývoz
Návštevníci
Socialne služby

Investori
Granty
Dávky sociálneho zabezpečenia

DERAVÉ VEDRO

Peniaze unikajú z ekonomiky rôznymi cestami

Jedlo
Výstavba
Výdavky na sociálne služby

Zisky majiteľom, ktorí žijú mimo oblasti
Energia
Bankové úspory a platba úrokov

1

PENIAZE MENIACE MAJITEĽA

Anna dostane £100

Z £80 zaplatí:

- plyn a elektrinu
- hypotekárne úroky
- jedlo zo supermarketu
- nové šaty z butiku vo veľkomeste

PENIAZE MENIACE MAJITEĽA

Zo zvyšných £20:

- £15 ide upratovačovi
- £0.50 ide na nákup jablka zo ovocného sadu
- £ 1.50 odchádza na úspory v úverovom spolku
- £3 ide na kúpu použitej klávesnice na počítač

V priemere 20% zostáva v miestnej ekonomike

2

Z £20 KTORÉ ZOSTANÚ V MIESTNEJ EKONOMIKE:

- Úverový spolok požičia tú £1.50 miestnemu obyvateľovi
- Upratovač minie svojich £15 takým istým spôsobom ako Anna – iba %20 zostáva v miestnej ekonomike, teda £3
- Počítačová firma dá ich £3 účtovníkovi, ktorý býva mimo mesta
- Ovocný sad zaplatí svojich £0.50 za benzín kúpený na čerpadle mimo lokality

To znamená, že len £4.50 bolo opäť minutých v miestnej ekonomike

**Zakaždým keď peniaze zmenia majiteľa
stávajú sa
PRÍJMOM
pre osobu, ktorá ich dostane.**

3

ZNÁSBOVACÍ EFEKT

£10	20% zostáva	£12.50
£10	80% zostáva	£50.00

ÚNIK ENERGIE

Peniaze minuté na dodávanie energií z mimo miestnej úrovne

Znížiť plytvanie	Zvýšiť miestnu dodávku energie	Znížiť výdavky na dopravu
Izolácia Úsporné žiarovky	Tepelná energia z odpadu	Slničná energia
		Verejná doprava
		4

Národná Stratégia na Obnovu Miestnej Oblasťi

- Problém nemusí nevyhnutne spočívať v tom, že do miestnej oblasti plyní málo peňazí. Skôr ide o to, čo spotrebiteľia, verejne služby a PODNIKATELIA robia s danými peniazmi.
- Príliš často sú tie peniaze vynaložené na služby, ktoré nie sú poskytované na miestnej úrovni a tak vlastne okamžite odchádzajú z danej oblasti.

NÁSTROJE NA ZASTAVOVANIE ÚNIKOV

WORKSHOP 1

WORKSHOP 2

Kolobeh peňazí

Tečúce vedro

Neustále sa zmenšujúce kruhy

Strom napadov

Zavlažovanie púšte

Z nápadov projekty

ZASTAVOVANIE ÚNIKOV

AKTIVITA: *Zavlažovanie púšte*

Potrebný materiál

Flip chart

poznámkový blok so samolepiacimi štítkami rôznych farieb(Post-It)

Predstavte si, že každý väčší prílev príjmov do vašej miestnej ekonomiky je ako hlavný zavlažovací kanál. Brehy kanála sa zazelenajú keď voda prúdi kanálom, ale zvyšok oblasti zostáva suchý a neúrodný.

Vašou úlohou je vykopať menšie kanály z hlavného toku na to, aby ste zabezpečili, že aj zvyšok vašej oblasti sa rozzelená a stane sa úrodným.

Príprava centrálného zavlažovacieho kanála.

V rámci celej skupiny, identifikujte hlavné prítoky do vašej miestnej ekonomiky na základe úlohy deravých vedier a potom priradte jeden prítok jednej pracovnej podskupine. Tento prítok bude označený ako centrálny zavlažovací kanál pre každú jednu skupinu.

Kopanie malých zavlažovacích kanálov

Prediskutujte a ujednotte si spôsoby ako dosiahnuť to, aby sa peniaze, ktoré vstupujú do miestnej ekonomiky znova minuli v nej.

Nakreslite mini zavlažovacie kanály na vašu tabuľu, flip chart, - jeden kanál = jeden nápad a pomenujte každý kanál.

Porozmýšľajte, čo by bolo potrebné na to aby ste dosiahli opätovnú spotrebu peňazí v lokalite – napríklad, výcvik, marketing, čas, peniaze. Predstavte si, že to sú vlastne vaše rýle, ktoré potrebujete na vykopanie zavlažovacích kanálov.

Napíšte si nápady na rozdielne sfarbené lístky a rozmiestnite ich na a okolo príslušných zavlažovacích kanálov.

Spätná väzba

Určite jednu osobu z vašej skupiny, ktorá bude prezentovať vaše nápady na zavlažovacie kanály zvyšným členom workshopu.

ZASTAVOVANIE ÚNIKOV

AKTIVITA: *Neustále sa zmenšujúce kruhy*

Potrebný materiál: poznámkový blok so samolepiacimi štítkami (Post-it)
Flip chart , na papieri nakreslené sústredné kruhy

Aktivita

Vyznačte kruhy na flip chart tak, aby znázorňovali rôzne trhy – samozrejme tieto sú miestna ekonomická oblasť/Pembrokeshire/Wales/UK/zahranie (aplikuje na vašu lokalitu, región, atď.)

Na základe záznamu o výdavkoch urobeného na predchádzajúcom workshope (alebo z hlavy) jednotlivci napíšu na oddelené štítky položky, ktoré nedávno zakúpili – jedna položka na jeden štítok

Potom každý umiestni štítky do vhodných kruhov podľa toho, kde sa nachádza zdroj daného produktu alebo služby

V rámci skupiny sa pozrite na výsledok tejto aktivity a prediskutujte príležitosti, ktoré by pomohli premiestniť lístky bližšie ku kruhu označenému ako miestna ekonomická oblasť.

Spätná väzba

Vyberte jednu osobu z vašej skupiny, ktorá bude informovať o výsledkoch tejto činnosti ostatných členov workshopu

ZASTAVOVANIE ÚNIKOV

AKTIVITA: *Tvorba stromov nápadov*

Potrebný materiál: Fixky/zvýrazňovače
Flip chart

Aktivita

Zriadiť skupiny ku témam, ktoré vyvolali najviac záujmu

Každý líder skupiny napíše najdôležitejšie nápady ako zastaviť úniky na tabuľu, a tie poslúžia ako základ pre diskusiu

Skupiny potom prediskutujú tieto nápady do hlbších detailov – otázky na zváženie by mohli byť:

- Čo by bolo potrebné urobiť
- Aké zdroje sú potrebné
- Kto má potrebné odborné poznatky a skúsenosti čo nám môžu pomôcť
- Aké zručnosti sú potrebné
- Aký výcvik/vzdelávanie by bolo žiadúce

Vzhľadom na zostávajúci čas, táto aktivita by sa mohla opakovať, aby účastníci mali šancu zúčastniť sa vo viacerých skupinách, ak majú o to záujem

Spätná väzba

Jeden člen z každej pracovnej skupiny zreferuje výsledky diskusie hlavnej skupine

Cieľom tejto aktivity je získať jasnú predstavu o tom, ako zrealizovať nápady ako zastaviť úniky – napriek tomu teraz ešte nie je snahou urobiť podrobný akčný plán

ZASTAVOVANIE ÚNIKOV

AKTIVITA: *Zastavovanie únikov*

Potrebný materiál:

- poznámkový blok s okrúhlymi samolepiacimi štítkami (Post-it)
- Flip chart papiere vyrobené počas aktivity *Deravé Vedro*, na ktorých sú nakreslené prílevy a úniky
- 10 žltých nálepiek, podľa možnosti bodiek pre každého člena skupiny
- 5 zelených nálepiek pre každého člena skupiny
- veľký kus obyčajného bieleho papiera

Aktivita 1

Členovia workshopu vytvoria také isté skupiny ako boli v aktivite *Deravé Vedro*

Pracujúc **samostatne**, každý člen skupiny napíše na okrúhle štítky svoje nápady ako zastaviť každý jeden z identifikovaných dôležitých únikov – jeden nápad na jeden štítok

Každý jednotlivec potom prilepí svoje štítky do stredu vedra, kde sú nakreslené diery

Povzbudzte skupinu, aby prediskutovala nápady na zastavovanie do hlbších detailov a snažte sa ich zoskupiť

Spätná väzba

Vyberte jednu osobu z vašej skupiny, ktorá bude prezentovať nápady na zastavovanie únikov

Aktivita 2 - hlasovanie

Pracujúc spoločne členovia skupiny zoberú štítky s nápadmi z deravého vedra a zoskupia ich do všeobecných tém na veľký kus bieleho papiera

Keď sa účastníci dohodnú na jednotlivých témach, potom budú hlasovať nasledovne:

- *žlté bodky* – vyjadrenie záujmu – účastníci môžu prideliť viac bodiek k jednej téme
- *zelené nálepky* – účastníci použijú vtedy, ak sú ochotní stať sa členmi pracovnej skupiny, na nálepky napíšu aj svoje mená

ZASTAVOVANIE ÚNIKOV

AKTIVITA: *Deravé Vedro*

Pomyslite si, že vaša miestna ekonomika je ako deravé vedro. Peniaze pritekajú – a peniaze odtekajú.

Problém slabých ekonomík je v tom, že peniaze odtekajú rýchlejšie ako tie čo pritekajú.

Odkiaľ prichádzajú peniaze?

Najprv pracujte samostatne. Premyslite si akým spôsobom peniaze prichádzajú do vášho biznisu alebo domácnosti a zapíšte si vaše hlavné zdroje príjmu na štítky: jeden zdroj – jeden štítok

Umiestnite štítky na flip chart papier **nad** nakreslené vedro. Prediskutujte a dohodnite sa na hlavných zdrojoch príjmov – zoskupte štítky do spoločných tém

Kam peniaze idú?

Najprv pracujte samostatne. Porozmýšľajte o veciach na ktoré mívate peniaze mimo vašej lokality. Obmedzte sa na PÄŤ únikov – ak nájdete viac ako päť, vyberte si tie najdôležitejšie. Napíšte ich na jednotlivé štítky.

Umiestnite štítky pod nakreslené vedro na papieri. Prejedajte a určite si na hlavné úniky z vašej miestnej ekonomiky – zoskupte štítky do spoločných tém.

Spätná väzba

Vyberte jedného člena skupiny, ktorý bude prezentovať príjmy a úniky ostatným účastníkom workshopu.

ZASTAVOVANIE ÚNIKOV

AKTIVITA: *Kolobeh peňazí*

Úlohou tejto aktivity je sledovať znásobovací účinok spotreby peňazí lokálne. Jeden člen vašej skupiny (ekonomika miestnej oblasti) dostane £10 a určí ako ich minúť podľa nasledovné:

- rozhodne sa, koľko peňazí sa minie na nákup mimo lokality – táto suma sa dá do stredu stola
- použije zvyšné peniaze na miestny nákup – táto suma peňazí sa dá ďalšiemu členovi skupiny
- vyplní údaje o výdavkoch v danej tabuľke

Opakujte tento proces až dovtedy, kým posledný člen skupiny obdrží peniaze alebo kým sa peniaze minú úplne – podľa toho čo sa stane skôr. Ak sa zvýšia nejaké peniaze, tie sa dajú do stredu stola.

ZÁZNAM VÝDAVKOV

<i>Meno</i>	<i>Suma minútá lokálne</i>
Facilitátor skupiny	£10.00
Celková suma minútá lokálne	

Teraz vypočítajte znásobovací efekt vášho £10-ho príjmu na základe miestnej spotreby peňazí.

Násobok = celková suma peňazí minútá lokálne / pôvodný príjem

Násobok

PRÍLEŽITOSTI NA PRESKÚMANIE

Poľnohospodárstvo

Záhradníctvo

Lesníctvo

Rybárstvo

Cestovný ruch

Vzdelávanie/Zdravotníctvo

Trvalo udržateľný rozvoj

Obnoviteľné zdroje

Kultúrna sféra

Umenie a remeslá

Spracovanie miestnych produktov/pridávanie hodnoty

Spracovanie nerastov

Dolovanie/t'ážba

Výroba počítačov

Vývoj IT softvérov

Maloobchod

Sociálna aktivita

SILNÉ STRÁNKY

Prírodné črty oblasti

Pohoria
Jazerá
Rieky
Lesy
Vidiék
Pobrežie/More
Močiare

Prírodné zdroje oblasti

Voda
Drevo
Scenéria
Poľnohospodárska pôda
Život vo voľnej prírode
Nerasty
Vietor

Charakteristické miestne črty

Dediny a mestá
Dedičstvo
Kuchyňa
Príroda
Prístavy
Udalosti

Ekonomické zdroje

Existujúce podniky
Farmárstvo
Cestovný ruch
Maloobchod
Služby

Inštitučné zdroje

Univerzity
Vysoké školy
Výcvikové centrá
SIMTRA (IT výcvikové centrum)
Svojpomocné centrá/dobrovoľníci

Ľudské zdroje

Ľudia
Vedomosti
Zručnosti

SLABÉ STRÁNKY

Ekonomické

Upadajúci poľnohospodársky sektor

Vzdialenosť do obchodov

Cena dopravy

Nízka úspešnosť malých a stredných podnikateľov

Dostupnosť veľkých trhov pre malých podnikateľov

Nedostatok informácií o tom kde obchodovať s tovarom a službami

Nedostatok investícií

Nízka sebadôvera

Nedostatočný prístup k vzdelávaniu

Nedostatočné manažérske schopnosti

Nedostatočný prístup k poradenstvu v podnikaní

Nedostatočné priestory na podnikanie

Fyzické

Procesy na spracovanie nerastov

Znečisťujúci priemysel

Nedostatočná osobná komunikácia

Cesty, železnice atď.

Nedostatočné elektronické komunikácie

Zlé poľnohospodárstvo

Zlá infraštruktúra cestovného ruchu

Vzdialenosť od základných služieb a svojpomocných

MIESTNY ZNASOBOVACI EFEKT

80% ZOSTAVA V LOKALITE		20% ZOSTAVA V LOKALITE	
<i>Prijem £</i>	<i>Zostava £</i>	<i>Prijem £</i>	<i>Zostava £</i>
100	80	100	20
80	64	20	4
64	51	4	1
51	41	1	
41	33		
33	...		
CELKOVA SUMA	£500	CELKOVA SUMA	£125
NASOBOK	5	NASOBOK	1.25

VYTVARANIE PODNIKATELSKEJ KULTURY

Aktivna komunita moze pomoct vybudovat lepsi buducnost. Rozvijanie miestnych zdrojov moze posilnit miestnu ekonomiku.

Najdolezitejsim zdrojom kazdej oblasti su jej ludia, ich zrucnosti, vedomosti, nadsenie a oddanost.